

KÜLÖNFÉLÉK

Kesztyüs Tibor
(1933–2019)

Az 1956-os, Nyugat-Európába került magyarok egyre fogyatkoznak. A hazai nyelvészek egy részének a körében jól ismert Kesztyüs Tibornak a halálhíre legfrissebbként nemrég ért el bennünket. Az elhunytnak különös életútja volt. Budapesten az Idegen Nyelvek Főiskoláján tanult (Szathmári István tanítványa is volt). 1956 őszén elhagyva az országot az akkori Nyugat-Németországban maradt. Tudományos ambíciói eleinte háttérbe szorultak, mert családja eltartásához pénzt kellett keresnie. Ezt pedig profi futballistaként tette meg – az ottani II. osztályban. Kispesten ugyanis, ahol szüleinek lakott, a Honvédfiben futballozott (l. A külváros peremén című kötetét [Kairosz Könyvkiadó Kft., Budapest, 2004]). Puskás egyszer újságírói kérdésre, hogy lát-e magához hasonló tehetséget az ifik között, a „kis Kesztyüs”-t említette. Egészségi okokból kellett lemondania futballista álmairól. Futballtudása azonban arra bőven elegendő volt, hogy a család kinti életének kezdeti nehézségeit áthidalhassák. Szabaddá válván az út, a göttingeni Finnugor Szeminárium (tanszék) doktori hallgatója volt Schlachter professzornál, idővel pedig a nevezetes Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek könyvtárosa, majd – orosz nyelvtudásának is köszönhetően – az uráli nyelvek főreferense lett. Doktori disszertációját magyar nyelvtörténetből írta (Entstehung und Entwicklung von *-gat* unter Berücksichtigung anderer Frequentativsuffixgruppen des Ungarischen: A *-gat* keletkezése és fejlődése más magyar gyakoriságképző-csoportokra való tekintettel). A kötet nyomtatásban is megjelent. Főként a hamburgi kiadású Finnisch-ugrische Mitteilungen című folyóiratban publikált. Összeállította a szóban forgó könyvtár régi magyar és finnugor anyagát a könyvtárosi leírás szabályai szerint. (Ez pedig azért vett igénybe nagy terjedelmet, mert a könyvtár rengeteg régebbi anyagot őriz. Gondoljunk arra is, hogy több száz magyar peregrinus tanult az ottani egyetemen, így például Gyarmathi Sámuel, Bolyai Farkas, Körösi Csoma Sándor. Erről lásd még: KISS: NyK. 1978: 413.) Ezzel a precíz összeállítással nagy szolgálatot tett a történeti érdeklődésű kutatóknak. Jelképes értelmű, hogy utolsó, tudományos ismeretterjesztő előadását néhány hónappal halála előtt, 2018 decemberében ezzel a címmel tartotta: „Deutsche und Ungarn”. Naplójában azt jegyezte föl: a terem tele volt, sok dicséretet kaptam. Örülök, hogy megértést ébresztettem a magyarok iránt. Hozzáteszem: ezt tette egész németországi élete során.

Mindazok a magyar nyelvészek, akik Göttingenben előfordultak, s akik a nevezett könyvtárral is kapcsolatba kerültek (márpedig azt elkerülni nagy mulasztás lett volna), megtapasztalhatták mindenkor való segítőkészségét. Akik pedig közelebről is megismerhették, azok a mindig egyenes, jellemes emberre is emlékezni fognak.

KISS JENŐ

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

DOI: 10.18349/MagyarNyelv.2019.3.369